

Een Scala aan WelZijn

Een Scala aan WelZijn

© 2015

Deze uitgave is tot stand gekomen ter gelegenheid van
het 20-jarig jubileum van Stichting Scala, Welzijnswerk Ooststellingwerf.
www.scala-welzijn.nl

de Kompaan

**“Als het niet kan zoals het moet,
dan moet het maar zoals het kan”**

Henk Dekker, Carine Wortelboer, Jenny Stuivenberg en Hester Plomp

In dit magazine maakt u kennis met onze cliënten, samenwerkende partners, organisatie en medewerkers. Zo kunt u lezen over onze peuterspeelzalen. Door professionele inzet en het uitdagen van kinderen worden hun talenten optimaal benut. Spelenderwijs, zonder druk. De buurtsportcoaches stimuleren mensen om in beweging te blijven. De naschoolse activiteiten op de brede scholen zijn laagdrempelig. Vele inwoners verrichten vrijwilligerswerk wat bij hen past. Dit door persoonlijke bemiddeling van onze vrijwilligerscoördinator.

Niet al onze activiteiten komen uitgebreid aan bod, dan zou deze uitgave te dik worden. Misschien is de overkoepelende naam ‘Scala’ minder bekend, maar als we in gesprek gaan en praten over onze peuterspeelzalen, de bewonerscommissies, De Kompaan en daarmee het Internetcafé/de ontmoetingsruimte, dan horen we de ‘oh ja’ herkenning. Scala leeft in de samenleving.

De menselijke factor

Onze organisatie met circa vijftig medewerkers is er ook voor de mensen die onze hulp het hardst nodig hebben. Iedereen kan altijd bij ons terecht. Als managementteam zien we dat onze medewerkers hun agenda, als dat nodig is, direct schoonvegen. Er wordt een stoel aangeschoven, er wordt geluisterd naar een verhaal, maar een pittig gesprek gaan ze ook niet uit de weg. Bijzonder is dat mensen dat accepteren en waarderen en ermee aan de slag gaan. Niet van vandaag op morgen. Soms is er een lange weg te gaan.

Als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan

We zijn altijd op zoek naar talenten van mensen. Vanuit die talenten kunnen we maatwerk leveren.

Hester Plomp, directeur bestuurder, Jenny Stuivenberg, leidinggevende Lokaal Stimuleringsbeleid en peuterspeelzalen, Carine Wortelboer, leidinggevende hulp- en dienstverlening, Henk Dekker, leidinggevende Sociaal Cultureel Werk. “Als wij, als managementteamleden, door dit magazine bladeren, dan zijn we toch een beetje trots. Op alle mensen die hun verhaal vertellen, op onze betrokken medewerkers die, desnoods dag- en nacht klaar staan, op de samenwerkende partners die met ons op pad gaan en op de gemeente Ooststellingwerf die ons werk mogelijk maakt. **Scala in Ooststellingwerf: een brede welzijnsorganisatie die voor én met de inwoners allerlei activiteiten organiseert en ondersteunt. Dit om er voor te blijven zorgen dat het in de gemeente Ooststellingwerf goed samenleven en werken is. Dat is de bedoeling van welzijn! En daar willen we graag iets over vertellen.**”

Voor een klant of voor een groep mensen. Bij het jongerenwerk bedenken we samen met de tieners en jongeren projecten, we stimuleren ze om zelf actief hun activiteiten te gaan regelen en uit te voeren: daardoor ontwikkelen ze allerlei vaardigheden. Dat duurt vaak langer dan het zelf regelen, maar daar leren ze niets van. We stellen doelen en zoeken wegen om deze te bewerkstelligen. Dat doen we niet alleen, er zijn verschillende overlegstructuren met andere instellingen.

‘In gesprek blijven’, dat is belangrijk. Met de klanten, de gemeente, scholen, instellingen, politie. ‘Scala verbindt’, zo zegt een van de geïnterviewden in dit magazine. We zijn daar creatief in. Omdat we zoveel verschillende groepen mensen in huis hebben, kunnen ze ook elkaar ondersteunen. Als afsluiting van het Opstapproject, wilden de medewerkers voor de ouders en kinderen die meededen aan dit project een spellencircuit organiseren. Annewieke Stoffer, Stapcoördinator, overlegde met onze sportmedewerker. De deelnemers aan ‘Iedereen in Beweging’ wilden graag meewerken om de kinderen en hun ouders een leuke dag te bezorgen. Scala is meer dan welzijn. Soms is er het kip en het ei verhaal. Geen ID betekent geen uitkering kunnen aanvragen, geen uitkering hebben betekent geen geld voor een ID. Ook zo’n patroon proberen wij te doorbreken. De gemeente denkt daarbij mee.

‘In gesprek blijven’, dat is belangrijk. Met de klanten, de gemeente, scholen, instellingen, politie. ‘Scala verbindt’, zo zegt een van de geïnterviewden in dit magazine. We zijn daar creatief in. Omdat we zoveel verschillende groepen mensen in huis hebben, kunnen ze ook elkaar ondersteunen. Als afsluiting van het Opstapproject, wilden de medewerkers voor de ouders en kinderen die meededen aan dit project een spellencircuit organiseren. Annewieke Stoffer, Stapcoördinator, overlegde met onze sportmedewerker. De deelnemers aan ‘Iedereen in Beweging’ wilden graag meewerken om de kinderen en hun ouders een leuke dag te bezorgen. Scala is meer dan welzijn. Soms is er het kip en het ei verhaal. Geen ID betekent geen uitkering kunnen aanvragen, geen uitkering hebben betekent geen geld voor een ID. Ook zo’n patroon proberen wij te doorbreken. De gemeente denkt daarbij mee.

Lokaal staan we sterk

De ontmoetingsruimte/het Internetcafé is belangrijk voor ons. De drempel is laag. Op welk moment van de dag je ook binnenkomt, er is altijd wel iemand. Bezoekers kunnen inderdaad gebruik maken van de computer. Want niet ieder huishouden heeft een computer! Maar er gebeurt meer. Onze medewerkers maken een praatje, kunnen doorvragen en waar nodig ondersteuning bieden. De organisatie is niet grootschalig. Het is ook niet ons streven om groot, groter, grootst te worden. We zitten diep geworteld in de samenleving. Lokaal zijn we sterk en herkenbaar.

Kinderen, jongeren en volwassenen

Onze doelgroep is breed. Als we jonge kinderen al een duwtje in de rug kunnen geven, dan kan dat het verschil maken. ‘Wat is een succesverhaal?’ wordt ons wel eens gevraagd. Is het de meneer die zijn thuisfront terroriseerde en uiteindelijk apart is gaan wonen, waardoor iedereen gelukkiger werd? Het kind dat door het volgen van het VVE-programma zijn woordenschat ontwikkelde en meer durft te vertellen? Een vereenzaamde man die een aantal keren per week sport, zijn conditie en zelfvertrouwen terugkreeg en (vrijwilligers)werk vond? De deelnemers van ‘Mannen in Beweging’ die, binnen hun eigen kringen, andere sporters werven? De dames met

een niet-Nederlandse achtergrond die de Nederlandse taal leren spreken? Dezelfde dames die onze gebruiken leren kennen, maar gelukkig ook de eigen tradities in ere houden? Zoals een gastvrij onthaal als je op bezoek komt. Of vertellen we genoeg als we onverwacht een ‘lastige ex-jongere’ tegenkomen? Een knaap die we ooit de toegang tot het pand hebben moeten ontzeggen. En die nu met een gulle lach trots zijn oogappel, een zoon, ‘toont’!

Waardering

Er is veel waardering voor wat wij doen. In economisch slechte tijden wordt er meer bezuinigd. Ook op welzijnsgebied. We krijgen meer meldingen van huurachterstanden. Steeds vaker worden we hierover eerder ingelicht zodat we preventief hulp kunnen inzetten. Gas, water en licht bij huishoudens worden regelmatig afgesloten. En dan? Wij proberen, waar mogelijk, te ondersteunen en te bemiddelen.

Verantwoording

Welzijns geld is gemeenschapsgeld. We moeten verantwoording afleggen. Dat is goed en ook een uitdaging. Maar wanneer is de rek eruit? Hoeveel mantelzorg kun je van de naaste omgeving verwachten? In hoeverre ‘mag’ iemand afglijden? Het zijn vragen die wij ons steeds stellen bij het maken van keuzes van ‘wat doe je nog wel en wat niet meer’. Bij Scala werk je niet alleen, je maakt de hele dag optimaal gebruik van je gevoel voor anderen. En met humor! Zonder humor is er hier geen leven. Niet als collega en niet als klant. Blijven lachen en doorgaan. Vandaag, (voor) morgen!

Nico is een junk, een gebruiker. Iemand die u en ik misschien uit de weg gaan. Een man die dagelijks wiet gebruikt. Hij woont in een rijtjeshuis. De tuin keurig onderhouden. Zijn naaste buren groeten hem niet. Want wie wil er naast een junk wonen? Nico heeft structuur nodig. Hij kan zijn gedrag niet altijd onder controle houden. Nee, hij heeft nog nooit een klap gegeven, maar trapt(e) wel eens een deur in. Of hij slaat de boel kort en klein. Hebben wij uw aandacht? Mooi. Dan introduceren wij Nico opnieuw. De andere Nico, de Nico die niet gezien wordt.

“Morgen is er een nieuwe dag. Overleven”

Nico

Nico is 31 jaar. Hij werkt al ruim acht jaar bij Caparis. Daar verricht hij, vooral buiten, onderhoudswerkzaamheden. Hij is gek op de natuur. Dat werk verricht hij in een veilige omgeving, onder begeleiding. De afgelopen jaren heeft hij verschillende certificaten behaald. Om een heftruck en een hoogwerker te besturen en een bewijs dat hij veilig kan omgaan met een bosmaaier. En zijn hoveniersdiploma! Nico woont in een keurig ingericht huisje in Oosterwolde. Zijn voortuin is de mooiste van de straat. In zijn woonkamer staat een vitrine. Zijn grootste hobby is om met een metaal-detector voorwerpen op te sporen. Urenlang kan hij over zijn vondsten vertellen. Oorlogsgeld uit 1942, een duyf uit 1797, een Willem II gulden, echt zilver, uit 1845. Een medaille voor een soldaat: op de onderscheiding staat 15 juni 1857.

Het leven zo veel mogelijk op de rit te houden

Nico is verslaafd: aan wiet. Dat weet hij. Met behulp van Scala probeert hij zijn leven op de rit te houden. Elke dag is een strijd. Nico: Ik besef dat ik in de voet-sporen van mijn vader treed. En dat vind ik verschrikkelijk, ik vecht ertegen. Een gevecht dat ik soms verlies. Mijn broer en ik zijn in onze jeugd mishandeld, ook door mijn vader. Hij is schizofreen en heeft psychoses. Op de meest onverwachte momenten heeft hij woede-uitbarstingen. Dat reageerde hij, in onze jeugd, af op mijn broer en op mij. Mijn ouders zijn uit elkaar gegaan. Ik zie mijn vader niet meer. Mijn moeder kreeg een nieuwe partner. De geschiedenis herhaalde zich. Op mijn zeventiende ben ik, bont en blauw geslagen, naar de huisarts gegaan. Hij heeft mij doorverwezen naar de politie. Daar heb ik aangifte gedaan en zijn er foto's gemaakt. Ik werd uit huis geplaatst en kreeg een woning aangeboden in Oosterwolde. Mijn burens links en rechts waren heroïneverslaafd. Ik had niemand meer, alleen de burens die aanbelden.

Ik ben verslavingsgevoelig en ging mee. Dat heb ik zelf gedaan. Maar geestelijk ben ik niet stabiel. Toch kreeg ik een vriendin: mijn meissie met haar mooie krullen. Zeven jaar is ze mijn vriendin geweest. Zij had geen verslavingsproblemen. Samen wandelen, met de honden weg. Goede herinneringen. We zijn verhuisd, een straat verder. 'Een nette straat', zo zeggen jullie dat. Ik bleef psychoses en depressies houden. Maar mijn meissie was er.

Een superchef

Ik ben met Scala in contact gebracht. Daar luisterden ze. Ze kennen mijn verhaal en veroordelen het niet. Al zijn ze soms niet makkelijk. Ritme en werk zijn voor mij belangrijk. Ik houd van mijn werk. Mijn chefs moeten soms aan mij wennen. Al acht jaar werk ik voor Caparis. Ik heb nu een superchef! Mooi is dat ik een brug mag slaan tussen verslavingsgevoelige mensen zoals ik en mijn chef die leiding aan ons moet geven. Ik kan iemand goed aanvoelen. Mijn werk doe ik goed. Daar zijn ze ook heel tevreden over. Maar ze moeten mij niet onder druk zetten. Ik heb structuur nodig: in mijn werk, in mijn dagelijkse leven. Dat kan niet onder tijdsdruk. Als ik een veldje maai, dan wil ik dat erg precies doen. Soms te precies vindt een opdrachtgever. Het moet dan sneller. Dan moeten ze oppassen. Dat ik niet ontplof. Ik loop soms weg. Ik wil ze ook niet in elkaar slaan. Maar ik word bang. Bang ja. Snap je dat niet? Bang dat het in mijn hoofd escaleert. Ik wil niemand slaan en heb ook nooit iemand geslagen, maar ik wil dan wel iets vernielen. Kijk: ik heb zwarte handen. Van het werken met mijn handen in het land. Daar ben ik trots op.

De agenda en een positief saldo!

Ik kan bij Scala binnenlopen. Iedere week heb ik een afspraak. Ik moet een agenda bijhouden.

(Nico haalt een agenda uit de tafellade met voorop twee visitekaartjes geplakt: een van de Scala contactpersoon en een van zijn werk. Verder zijn er aantekeningen van dingen die hij moet doen. Instanties bellen, medicijnen ophalen, de wasmachine wordt bezorgd). Scala beheert ook mijn bankrekening. Zij betalen mijn huur en vaste lasten. Daarnaast krijg ik elke vrijdag weekgeld op een speciale bankrekening. Zij kunnen dus zien wat ik opneem en wanneer. Als ik extra geld nodig heb, dan kan ik dat vragen. Ik moet dan verantwoorden waar ik het aan uitgeef. Een nieuwe broek of iets dergelijks. Toen ik bij Scala kwam, jaren geleden, had ik negen maanden huurachterstand. Nu heb ik een positief saldo van een paar honderd euro. Soms krijg ik een onverwachte factuur. Dan raak ik in paniek. Ik geef de rekening af bij Scala. Zij leggen mij uit waarom ik die rekening krijg. In het begin zorgden zij ervoor dat het goed werd afgehandeld en betaald. Nu moet ik vaak zelf contact met de instantie opnemen en het regelen. Als het niet goed met mij gaat, signaleren zij dat. Ik doe de gordijnen dicht, zij zoeken/houden contact. Ze maken tijd voor mij. Altijd.

Mijn zusje, mijn trots

Mijn vriendin is bij mij weggegaan omdat zij niet met mijn psychoses, overspannenheid en verslaving overweg kon. Ze wilde niet meer. Ik was er kapot van. Toch heb ik haar mijn auto gegeven. Ze is altijd goed voor mij geweest. Ik heb geen rijbewijs. In het dorp zag ik iemand in die auto rondscheuren. Dat doet pijn en frustrert mij. Ik weet niet goed hoe hiermee om te gaan, maar moet mijn emoties kwijt. Mijn zusje (wijst naar een foto op de muur) zat huilend bij mij op de bank. Ze weet niet hoe ze mij kan helpen. Haar wil ik nooit kwetsen. Zij doet het zo goed. Ze heeft net de

opleiding voor kapster afgerond. Zij lijdt onder wat mijn broer en ik doen. Ze is gezond. Kan een normaal leven leiden. Voor haar wil en ga ik verder. Het gaat goed. 's Avonds om 20.00 uur is het hier altijd rustig in huis. Weet je, mijn burens hebben ook kinderen. Die moeten slapen.

Ik ben een groene junk

Ik vis graag. Uren en dagen kan ik in vakanties en in het weekend aan het water zitten. Ik vang een vis, meet de lengte, het gewicht, maak een foto en zet de vis terug. Soms voel ik mij alleen. Tussen mijn zeventiende en twintigste kocht ik soms vriendschap. Dan maakte ik een afspraak met een verslaafde vriend. Nou ja, vriend. Hij moest elke dag een bolletje bruin scoren (heroïne). Dat kocht ik dan voor hem. Als tegenprestatie moest hij dan met mij mee vissen. Nee, dat was geen straf voor hem. Hij zat rustig naast mij. Hij heeft al gescoord. Morgen is ook voor hem een nieuwe dag. Dan moeten we weer overleven. Nu zitten we aan het water.

Nog altijd heb ik iets te verliezen:

mijn zusje, moeder, hond en werk

Mijn naam en foto mogen in het magazine. Mensen kennen mij alleen als 'die junk'. Met een beetje geluk als 'die groene junk met hart voor de natuur'. Ik wil zo graag dat mensen verder kijken dan hun neus lang is. Voor psychoses en schizofrenie hebben ze weinig begrip. Ik hoop als ze dit verhaal lezen, dat ze weten dat het je kan overkomen. Ook iemand in hun eigen omgeving. Misschien, als ze mijn achtergrond kennen, dat ze dan weten dat ik geen slecht mens ben. Ik heb dan misschien geen onvoorwaardelijke hechte vriendschappen kunnen opbouwen. Maar ik heb wel mijn zusje, mijn moeder, hond en werk. Elke dag is een gevecht. Maar ik kan en ga het aan. En daar ben ik trots op.

“Het zijn allemaal tandwielletjes die in elkaar vallen”

Astrid van Eeten

Astrid: Ik leer veel van haar. Ze heeft altijd rust in haar hoofd. En ze is puur. Daarnaast wijkt ze niet af van regels, afspraken en tijden. Daarin schep-
pen wij duidelijkheid. Onze directeur vroeg haar recent om een kan koffie omdat ze bezoek kreeg. Nee, ik heb pauze, antwoordde Reina. Over tien minuten is deze om. Natuurlijk vind ik het wel lastig dat zij volgens een vast patroon werkt. Maar het staat niet in verhouding met de ondersteuning en warmte die zij biedt. Wij werken met een team van vijf mensen. Ook Lutske Hofstra is een vrijwilligster waar ik blij mee ben. Zij staat voor iedereen klaar. Schoonmaak en beheer’, zo wordt mijn functie genoemd. Maar zeg maar ‘Manusje-van-alles’. Ik bied een luisterend oor, stuur aan, informeer, ben vertrouwenspersoon, verricht de inkopen voor vijf peuterspeelzalen en De Kompaan. En samen met mijn team zorg ik ervoor dat al deze panden ‘spik en span’ zijn. We zorgen er vooral voor dat onze bezoekers het hier fijn hebben en zich veilig voelen. Dat is misschien wel het belangrijkste.

Tandwielletjes die in elkaar vallen

Als jonge vrouw kwam ik bij Scala binnen. Een bijbaan: ik zorgde tijdens de moedermavo dat deze cursisten koffie en thee kregen. De functie is in de loop der jaren uitgegroeid. Collega’s denken de mooiste baan binnen Scala te hebben. Maar dat hebben ze mis: dat is de mijne! Iedereen komt hier binnenlopen. Ik ken mijn pappenheimers. En als ik ze niet ken, dan probeer ik met ze in contact te komen. Ik kan doorverwijzen: discreet,

Reina, wij zitten in kamer drie. Neem jij het even van mij over?, vraagt Astrid van Eeten, beheerder van De Kompaan. Tegelijkertijd vraagt een andere collega ook om een spreekkamer. Kamer drie, vijf en acht zijn vrij, zo zegt Reina. Zonder er een agenda op na te slaan! Reina is een vrijwilliger, heeft een beperking en wordt begeleid door Astrid.

maar ook joviaal. Dat is afhankelijk van de situatie en de, mijn inziens, beste benadering voor dat moment. Soms signaleer ik een ouder die aan het internetten is en een kind bij zich heeft waarvan je denkt: zij kan misschien ondersteuning gebruiken. Dan loop ik naar een collega van het project ‘Opstap’. Zij komt dan ‘toevallig’ even de ontmoetingsruimte binnenlopen. Floris is ook zo’n collega. Hij bemiddelt vrijwilligers en zoekt naar een win-win situatie voor mensen en de instellingen, die vrijwilligers nodig hebben. Onze sportinstructeurs stimuleren het gezamenlijk sporten. Deze sporters hebben dan een dagbesteding en leren elkaar kennen. De medewerkers van Vluchtelingenwerk en het Friesland College, ook binnen De Kompaan gevestigd, werken, waar mogelijk en nodig, intensief met ons samen. Het zijn allemaal tandwielletjes die in elkaar vallen. Prachtig.

Sociale functie Internetcafé

Onderschat niet de sociale functie van het Internetcafé. Hier komt iedereen samen. Om te internetten, maar ook voor een kop koffie en een praatje. In ons pand is ook Talant gevestigd. De ruimte waar de cliënten van de dagbesteding binnen komen en een bezoekje brengen, grenst aan ons Internetcafé. Sommige cliënten maken meer lawaai, slaan een kreet, vragen aandacht

of kunnen zich moeilijk voortbewegen. Onze bezoekers gaan daar goed mee om. Onze jongeren helpen Talant cliënten bij het strikken van hun veters en ze begroeten hen. Of ze leggen aan een nieuwkomer van het Internetcafé uit wie ‘de burens’ zijn.

Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid komt nog veel voor. Een oudere meneer uit Ooststellingwerf ging als vijfjarig jongetje de oorlog in en kwam er als tienjarige weer uit. Hij moest thuis aan het werk. Na het overlijden van zijn echtgenote, hij was ruim zeventig, is hij een taal cursus gaan volgen. De directeur van de bibliotheek heeft hem persoonlijk kinderen boeken uitgeleend. Nu is hij in staat de ondertiteling op de TV te lezen.

Elkaar leren kennen

In de loop der decennia is er veel veranderd. Dat besef je als je terugkijkt. De maatschappij wordt harder. Je ziet het ook terug in de manier waarop anderen naar asielzoekers kijken. Vaak met een vooroordeel. Maar binnen De Kompaan ontmoeten mensen, allochtonen en autochtonen, elkaar. Ze drinken samen koffie, eten samen, sporten samen en leren elkaar kennen. En de vooroordelen verdwijnen dan!

De inburgeringscursus? Gezakt

Natuurlijk moet je de taal van het land leren waar je opgenomen wordt. Ook al is het moeilijk. Maar ik vind het wel pittig om te zien wat en hoe ze het moeten doen. Ik heb zelf de inburgeringscursus via Internet gedaan. En zou, als niet Nederlandse, het land worden uitgezet: gezakt voor de toets.

Intuïtie

Ik ben een 100% gevoelsmens. Soms negeer ik dat. Omdat mijn verstand of iemand anders aangeeft dat het niet zo zou zijn. Maar eigenlijk kom ik altijd weer terug bij mijn gevoel. Vertrouwen in elkaar. Er is een gemeenschappelijk gevoel. De onderlinge band van bezoekers én van medewerkers van De Kompaan is sterk. Er zijn ontroerende momenten.

Ik herinner mij de Kerst, een aantal jaren geleden. Al die mensen van verschillende nationaliteiten die gerechten meebrachten, muziek lieten afspelen of zelf muziek maakten. Daar zaten ze, de heren uit Irak. Ze zongen met zware stemmen. Een eenvoudig instrument. Ingetogen, stemmig, ontroerend. Het raakte mij. ‘Het gaat over hun vaderland’, dacht ik. Na hun optreden gaf ik ze een compliment en vroeg, voorzichtig, waar hun lied over ging. Over de oorlog? Familie? Traditie. Nee: over de lente. De lente... Het bleef een mooi lied, maar mijn intuïtie liet mij op dat moment in de steek. En dat komt echt niet vaak voor! Daar blijf ik bij.

“Soms worden meningsverschillen opgelost. Niet met woorden maar met daden”

Ton van der Heide

Ton van der Heide: Burgers, Scala, media en politie. Er zijn en blijven soms spanningsvelden. Elk dorp binnen de gemeente Ooststellingwerf heeft zijn eigen identiteit. Aan de lokale kranten leveren wij wekelijks politienieuws aan. Dat gaat dan over fietsendiefstallen, inbraken, een opstootje, dat soort zaken. In principe is er niets herleidbaar. Maar in de dorpen is er uiteraard wel een sfeer van ‘ons kent ons’, dus dan komt het wel eens voor dat de inwoners weten om wie het gaat.

Wij kiezen er bewust voor om onze bewoners te betrekken bij de regels van de samenleving. We kunnen er niet omheen. Het besteedbaar inkomen ligt in deze omgeving lager dan gemiddeld. De huurprijzen van huizen zijn lager. De bewoners hebben vaak een eigen manier van leven. De onderlinge betrokkenheid is groter, net zoals de sociale controle. Dat betekent dat straten oranje kleuren bij het WK, dat er barbecues zijn, dat er meer buiten geleefd wordt. En ja, sommige buurtbewoners ervaren dat, al dan niet terecht, als overlast.

Soms worden meningsverschillen onderling opgelost. Niet met woorden, maar met daden. Dat horen en weten wij niet altijd. Het aantal hennepkwekerijen is binnen onze gemeente relatief groot. Dat is iets wat wij als politie en gemeente absoluut niet tolereren. Het geeft altijd ellende. Als bijstandsmoeder is het misschien verleidelijk om in een keer op een, zo lijkt het, relatief eenvoudige manier van je schulden af te komen.

Zonder twijfel: daar komt een politieman binnen. Een goed zittend uniform, stevige jas aan, een riem om waaraan een aantal ‘hulpmiddelen’ zijn bevestigd en de pet (die ons allemaal past?) op. Er is dan ook enige verwarring als aan hem gevraagd wordt: Wat voor werk verricht u. De toegankelijk en robuuste groepschef van de gemeente Ooststellingwerf is er, ondanks zijn 41 dienstjaren, even door in verwarring gebracht. Ton van der Heide wijst naar zijn outfit. En schiet in de lach als blijkt dat hij in de maling wordt genomen.

Maar het blijft bijna nooit bij een keer. Omdat het zo ‘verdienen’ van je geld makkelijk en onschuldig lijkt. Degene die een wietplantage in huis heeft, wordt daarmee ook het criminele circuit ingetrokken. En als je na een keer niet meer wilt oogsten, dan wordt je onder druk gezet. Onplezierig.

Een ontruiming wordt niet aangekondigd, maar...

Met Scala zijn er goede contacten. Er is intensief contact met Carine Wortelboer en haar teamleden. 24 uur per dag als het moet. In noodsituaties wordt er meteen tijd gemaakt door Scala-medewerkers. Verschillende instanties werken in het Sociaal Team intensief samen. Een ontruiming van een woonhuis wordt niet bij hen aangekondigd. Maar op het moment dat we bezig zijn en er zijn kinderen in het spel, dan wordt Scala er meteen bij geroepen. Het is soms schrijnend. Ik merk dat het mij, na al die jaren, nog steeds buikpijn geeft. Dat betekent voor mij ook dat het goed is, dat ik niet op de automatische piloot werk. Als organisaties onderling zijn we kritisch naar elkaar, er is in ieder geval tenminste een keer per week overleg. Ik weet dat onze wijkagenten contacten onderhouden met Scala. Ze staan dicht bij de

gemeenschap. Zij en de medewerkers zijn voor de duvel niet bang.

Scala Buurtbemiddeling, een belangrijke bijdrage

Bij een uithuisplaatsing, zoals na het aantreffen van een hennepkwekerij, krijgt een gezin vaak nog een tweede kans. Wel een laatste. Er zijn twee woningbouwverenigingen die met elkaar samenwerken. Soms vertrekt een gezin naar een andere gemeente. De wijkagenten hebben een signaleerfunctie. De gemeente wordt zeker bij de overleggen betrokken. Ik heb in verschillende gemeenten door het hele land gewerkt. Van Terschelling en Alkmaar tot Ooststellingwerf. Opsporing, handhaving en toezicht. Dat is waar wij als politie voor staan. Daar valt ook niet aan te tornen. Maar alleen kunnen wij het niet.

In deze omgeving komen er relatief veel burenruzies voor. Uitpraten, dat is het beste middel. Ook daarom juichen wij het project Buurtbemiddeling van Scala toe. De gecertificeerde medewerkers leveren sinds eind 2103 een, ook voor ons, belangrijke bijdrage aan rust binnen de samenleving. Het is soms beter als een medeburger bemiddelt, in plaats van dat er meteen

een politiewagen komt voorrijden. Dat kan als een rode lap op een stier werken.

Geen winkeldiefstallen? Onmogelijk

Ook de gemeenteraadsleden steunen de nieuwe politie-organisatie. De raadsleden zijn uitgenodigd op het bureau om de criminaliteitscijfers te bespreken. Wij laten hen dan niet alleen de feitelijke cijfers zien, maar leggen ook uit wat de redenen zijn voor de soms van het landelijke gemiddelde afwijkende cijfers. Zo zijn er relatief veel inbraken. Vooral gepleegd door criminelen die via de N381 en de A7 even van de route afwijken. Er zijn nog meer zaken die de Ooststellingwerf typeren. In genoemde cijfers staat dat er in een bepaald dorp geen enkele winkeldiefstal heeft plaatsgevonden. Dat is onmogelijk. Maar zo weet ik dat de eigenaar het zelf oplost. Door iemand eens goed in de ogen te kijken, duidelijk te zijn, eens een keer iets door de vingers te zien.

De korpsleden wonen binnen de gemeente

Als er nog ruimte is wil ik graag mijn collega's nog eens bedanken. Ons korps bestaat uit betrokken mensen, niet allemaal meer even jong. Vele korpsleden wonen binnen de gemeente. Ik vind het belangrijk dat ze ook deelnemen aan het sociale leven door te voetballen, lid te zijn van de biljartclub en de kroeg binnen te lopen. Ook als het daar even onrustig is. Werk en privéleven lopen in elkaar over. Daar kom en wil ik niet onderuit.

“Samen nemen we door hoe de week verlopen is”

Bianca Keizer

Instapje, Opstapje en Opstap

Ik heb mij bij Scala aangemeld voor het project Opstapje en Opstap. Een vervolg op Instapje. Jikke Bekkema, Opstap-medewerkster van Scala, komt één keer per week bij ons thuis. Er is zeker een klik tussen ons. Maar nog belangrijker: ook een klik tussen Jikke en Max. Al wilde Max in eerste instantie niets van haar weten. Hij was koppig en kon bozig reageren. Jikke overhaastte niets. Zij bleef contact met hem zoeken, maar liet dat ook aan hem over. En het is gelukt. Dat werd voor de eerste keer duidelijk toen Max zag dat ze iets te laat was en enthousiast naar de deur rende om haar dat te zeggen. Jikke heeft Max tussen zijn tweede en vierde jaar één op één ondersteund. Zij leerde hem kennen, speelde spelletjes met hem en voerde opdrachten met hem uit.

Jikke oordeelt niet

Als een kind naar de basisschool gaat, kun je als ouder ondersteuning krijgen via het vervolgproject Opstap. Dan voer je zelf de opdrachten met je zoon en/of dochter uit. De Opstap-medewerkster, in ons geval nog steeds Jikke, legt mij (wekelijks) de spelletjes en de oefeningen uit. De kinderen zijn hier meestal niet bij aanwezig. Samen nemen Jikke en ik door hoe de week verlopen is. Gaat het goed met de afzonderlijke kinderen? Hoe doen ze het samen? Lukt het met de spelletjes en hoe is de

Bianca Keizer, moeder van een dochter (6) en een zoon (5). Vrijwilligster op peuterspeelzaal Boemeltje, Makkinga. Mijn zoon Max heeft een hoog IQ. Op de peuterspeelzaal was het te druk voor Max. Natuurlijk heb ik dat geprobeerd. Wat is er leuker voor een kind dan spelenderwijs, met leeftijdsgenootjes te leren en te delen? Hij had een taalachterstand. Ik heb de hulp van een logopedist ingeschakeld. Ik ben mij er in gaan verdiepen hoe ik Max verder zou kunnen helpen. Via Google kwam ik bij Scala Welzijn Oosterwolde terecht. Daar las ik over de projecten Instapje, Opstapje en Opstap. Ik heb gebeld met de coördinator van Opstap. Een week later stond er al een afspraak!

verdere ontwikkeling? Lukt het met het werkboekje? Maar ze vraagt ook hoe het met mij gaat. Het is niet de hoofdvraag, maar het doet mij goed. Ik kan er eerlijk over zijn. Zij oordeelt niet.

Soms ben ik moe. Doodop.

Maar je krijgt mij niet klein

Max wordt nog steeds voorbereid op de zelfstandigheid die van hem verwacht wordt. In groep drie zijn kinderen al actief bezig met leren lezen, schrijven en rekenen. Samen met de Stap-medewerkster probeer ik Max voor te bereiden op een volgende stap in zijn ontwikkeling. Elke dag doen we een spelletje of maken een werkje. Max kan letterlijk goed binnen de lijntjes kleuren. We knippen plaatjes uit, maken er een memory spel van en spelen dat soms ook. Van Scala krijgen we een doos met materialen, spelletjes en boekjes om uit voor te lezen. Soms hebben de kinderen helemaal niet door dat ik een spelletje met hen speel. Wat staat er voor je, vraag ik dan. Een kast. Kun je je achter de kast verstoppen? Nee, want hij staat tegen de muur.

’s Avonds lees ik een verhaaltje voor in bed. ‘Hakan gaat naar de markt’. Wat koopt en ziet hij allemaal? Natuurlijk zijn er momenten dat ik de aandacht van de kinderen niet vang. Max klimt dan stoel op, stoel af. Soms ben ik moe, doodop. Maar ik weet dat ik hem dan maar het beste een knuffel kan geven.

Hoe gaat het met Max & Sanne?

Max volgt geen regulier onderwijs, maar gaat naar de Medisch Orthopedische Dagbehandeling. Daar wordt gekeken welk onderwijs het beste bij Max past. Passend bij zijn hoge IQ, maar rekening houdend met een noodzakelijke gestructureerde manier van lesgeven.

Sanne gaat naar de basisschool, vlak achter ons huis. Sanne deed mee aan Opstap. Zij is een beetje onzeker en heeft verlatingsangst. Doordat zij aan Opstap heeft meegedaan herkent ze op school werkjes die ze moet maken. Omdat wij die samen al eens hebben gedaan. Dat geeft haar zelfvertrouwen.

En met mij?

Sanne en Max zijn mijn alles. Toch wil ik mij ook blijven ontwikkelen. Ik ben twee vaste dagdelen vrijwilliger op de Scala Peuterspeelzaal Boemeltje in Makkinga. Nu de kinderen ouder en zelfstandiger worden, wil ik ook graag weer een vaste baan. Ik zoek de balans: ik zorg goed voor mijn kinderen, wil ze een goede toekomst geven, maar zelf ook weer midden in de maatschappij staan door te werken. Ik ben activiteitenbegeleidster geweest. Jikke wees mij op de baan als vrijwilligster bij de peuterspeelzaal. Dat doe ik graag. Ik ben er ook altijd. Ik houd vacatures en het nieuws in de gaten. Ik wil alle mogelijke cursussen volgen. En ik hoop straks weer een moeder met een eigen inkomen te zijn.

De Scala pluim, waarvoor dank

Van de knuffel die ik van mijn kinderen krijg, ga ik door naar de pluim van Jikke. Als Max de telefoon opneemt en mij deze geeft met de mededeling “Ik heb Jikke voor je aan de telefoon”, dan complimenteert Jikke mij daar mee. Wat praat hij duidelijk en wat doet hij dat goed. En dat zorgt ervoor dat ik ook blij zorgen dat ze iedere keer weer een opstapje maken.

De namen van de kinderen van Bianca zijn gefingeerd. Dit omdat ze minderjarig zijn en Bianca wel haar verhaal wil delen, maar van mening is dat dit niet altijd te herleiden hoeft te zijn.

Prachtige en krachtige vrouwen

Deeqo, Meiske, Faizah en Hendrina

Faizah: Het eerste jaar heb ik alleen gekeken. Naar de mensen hier, het dorp, de producten in de winkels. Je voelt je soms eenzaam. Maar ook veilig. Deeqo: Soldaten vallen hier niet jouw dorp binnen. Gezinnen worden niet uit elkaar gerukt. Kinderen worden niet de keel doorgesneden. Onze ogen hebben veel gezien. Hendrina: Ja, wij hebben heimwee in ons hart. Misschien dat wij onze kinderen ooit kunnen laten zien waar wij vandaan komen. Een aantal van hen zijn in Nederland geboren. Dit is hun vaderland. Daar zijn wij, ondanks het verdriet en soms ook (onverwachte) aanpassingsproblemen dankbaar voor. Hier ligt hun geluk.

Wij willen Nederlanders onder de Nederlanders worden

De dames komen elkaar regelmatig tegen bij De Kompaan, het ontmoetingscentrum van Scala in Ooststellingwerf. Drie van hen zijn studenten van het Friesland College waar ze drie dagen per week Nederlandse les volgen. Dat betekent niet alleen de taal kunnen spreken, kunnen luisteren, maar ook leren lezen en schrijven. Ook de inburgeringscursus, een succesvolle afronding is verplicht om de Nederlandse nationaliteit te bemachtigen, komt ter sprake. Wij leren veel over het koningshuis, gewoontes en de geografie van Nederland. Hendrina: De Nederlandse geschiedenis van lang geleden vind ik moeilijk. In de les zitten studenten met diverse culturele achtergronden. De Kompaan, waar ook het Friesland College is gevestigd, voelt als een tweede huis. We hebben een band. Omdat we nog Nederlanders onder de Nederlanders willen en moeten worden. We maken grapjes met

Voor de liefde kwam Meiske zestien jaar geleden vanuit Indonesië naar Nederland. In Indonesië had ze haar eigen fitnesscentrum, kapsalon en naaiatelier waar tientallen dames werkten. Haar man overleed in 2007, maar zij geniet van hun kleinkinderen. Deeqo uit Somalië, Faizah uit Afghanistan en Hendrina uit Syrië, vluchtten tussen de drie en vijf jaar geleden uit hun, door oorlog geveld, land. Een ongewisse toekomst tegemoet, ver weg van familie. Naar een land, Nederland, waar zij de taal niet spraken, de gewoontes en gebruiken niet kenden. Een land waar, ook al lijkt het misschien niet zo, ze niet meteen met open armen werden ontvangen.

elkaar en praten. Maar school blijft school. Er moet geleerd worden.

Vrouwen in Beweging; sporten, dansen en bijpraten

Op vrijdagochtend is het anders. Dan sporten we in de sportzaal van De Kompaan. 'Vrouwen in Beweging'. Een docent van het Friesland College vertelt de nieuwe cursisten er ook over. De eerste keer is het spannend om er naar toe te gaan. Na het aanmelden, wordt je meteen opgenomen. Er zijn zoveel verschillende nationaliteiten. De een is heel fanatiek in het sporten. Meiske: 'hardlopen en fietsen' zijn favoriet. De ander vindt vrij bewegen belangrijk. Voor ons is het fijn dat we alleen met vrouwen onder elkaar zijn. Faizah: Soms gaat onze hoofddoek af. Zeinab (mede-sportster) neemt af en toe Arabische muziek mee en ze kan goed buikdansen. Voorzichtig dansen we nu mee.

Carolina Hart (Scala): Wij zien dan even de onbezorgde dames met de prachtigste lange haren. Een van jullie heeft er zelfs schitterende kleuren in verwerkt. Er wordt gegniffeld: Ja, wij houden ervan om ons mooi te maken. Dat doen wij voor onszelf en voor onze man. Drie van de vier dames dragen een hoofddoek. De mooie donkere en glinsterende ogen onder de perfect geëpileerde

wenkbrauwen stralen na deze onthulling. Onze mannen zijn trots op ons. En thuis helpen ze het gezin draaiende te houden.

Verdriet

Even slaat de stemming om. Als er gesproken wordt over het land van herkomst is er het verdriet. Het missen van familie en (h)erkenning. Hendrina: We zien de beelden uit Syrië op televisie. Een verscheurd land. Volgens de Verenigde Naties zijn tussen begin 2011 en medio 2013 100.000 doden, waaronder veel kinderen, gevallen. In Syrië worden regelmatig de mensenrechten geschonden. Politie en geheime diensten kunnen mensen oppakken en zonder vorm van proces opsluiten. Mensen worden gemarteld. Mijn familie is gevlucht naar Irak en zij leven daar in tentenkampen. Zij hebben weinig eten. Angst overheerst. Kinderen gaan dood. Ik denk daar veel over na, maar ik kan er niet over praten.

Faizah: In Afghanistan is al vijftienvijf jaar oorlog. Wij vrouwen mogen daar niet naar school. We mogen niet lezen en schrijven. De Taliban doet slechte dingen. Hier mogen wij leren, naar school, naar buiten, radio luisteren. Toch is het soms zwaar: drie dagen fulltime naar school, huiswerk maken en zorgen voor je gezin. Maar

onze kinderen vinden het een feest: zij begrijpen de taal. Hendrina heeft hier haar man ontmoet. Onze kinderen zijn nu drie en één jaar oud.

Tandartsassistente!

Faiza: Onze kinderen gaan hier naar school. Zij hebben vrienden. Onze oudste dochter is dertien jaar. Zij wil tandartsassistente worden. Soms is ze ongeduldig naar mij toe. Zij spreekt en denkt in het Nederlands, dat is goed. Maar soms spreekt ze te snel voor mij. Onze zoon van acht leert mij veel. Samen nemen we soms woorden door. Dat is fijn.

Een gemoedelijke discussie volgt: Natuurlijk moeten wij wennen in Nederland. Alles gaat op tijd: eten, drinken en naar school. Als je naar de supermarkt gaat, dan weet je precies hoeveel mensen er mee-eten. In de landen waar wij vandaan komen, koop je altijd meer voedsel. Ook als je arm bent, gaat daar je geld aan op. Je deelt. Je maakt geen afspraken, maar bent altijd welkom bij je burens of vrienden. Dat is hier ongepast. Dat moet je begrijpen. Je kunt altijd bij ons komen, zeggen Nederlanders. Maar dat is niet netjes. Je moet wel vragen of het uitkomt. Wij praten met onze handen. Dat zijn wij gewend, maar het staat misschien onrustig. Mannen mogen ons geen hand geven. En dat lijkt weer afstandelijk of discriminerend. In Nederland kijk je iemand aan als je met hem of haar praat, bij ons is dat niet netjes. Onze mannen helpen ons thuis met de boodschappen. Bij De Kompaan kun je altijd even binnen lopen. Ook op de dagen dat je niet naar school hoeft. Er is koffie, tijd voor een praatje. Het is een basis. Een mooi stukje Nederland.

“Zelfredzaamheid is het codewoord. Elke wijk haar bewonerscommissie!”

Anouk Verspeek en Carolina Hart

Anouk: En vergeet niet dat een leegstaande huurwoning een wijk geen goed doet. Bovendien brengt het voor ons als woningcorporatie ook minder geld in het laatje. Wij zoeken voortdurend de balans tussen menselijk zijn, het bestaansrecht van de woningcorporatie en ‘leven en laten leven’. Samenwerken met onder andere Scala helpt ons die balans te vinden.

Zelfredzaamheid, het codewoord

De bewoners maken de wijk. Maar woonomgeving, uitstraling van een wijk, voorzieningen en sociale cohesie maken hoe een bewoner zich voelt. Scala en Actium hebben gedeelde belangen zoals ook de wijk zelf en andere partners dat hebben. Tegelijkertijd heeft iedereen ook een eigen rol. De kunst is om al die belangen en rollen zo te verenigen dat bewoners zich goed kunnen voelen in de wijk. Carolina en Anouk benadrukken een ding: ‘Zelfredzaamheid’, is daarbij het codewoord. Om de ‘eigen kracht’ van mensen te bundelen stimuleren wij dat een wijk een bewonerscommissie heeft. Met hen is er een (actief) aanspreekpunt en wordt de kans op een betere leefbaarheid vergroot.

Actieve bewoners in de wijk

Wij willen graag dat alle bewoners zich betrokken voelen bij het wel en wee van de wijk. Een bewonerscommissie, zij vertegenwoordigen de bewoners van een wijk, kan een verzoek indienen om ondersteuning bij projecten. De commissieleden zijn vaak actieve bewoners. Zij spreken de taal van hun medebewoners en signaleren wat er leeft in de wijk. Soms spreken ze duidelijke taal: ze hebben het hart op de tong liggen. Carolina is daarbij vaak

Anouk Verspeek, medewerker wonen, woningcorporatie Actium, en Carolina Hart, opbouwwerker Scala, werken regelmatig (wijkgericht) samen. Veel wijken hebben hun eigen ‘signatuur’. Mensen ‘kleuren’ hun eigen wijk. Dat mag en maakt het leven en de wijk mooi. Maar het kan ook zijn nadelen hebben.

hun eerste aanspreekpunt. Scala wordt misschien als toegankelijker gezien. Daarom is onze samenwerking ook zo mooi. Wij overleggen met elkaar en er zijn contacten met de gemeente.

Niet alleen maar rozengeur en maneschijn

In een aantal wijken leven de bewoners niet volgens de ongeschreven normen en waarden zoals die in de meeste wijken in Nederland gelden. Bewoners spreken elkaar eerder aan. Er wordt op straat geleefd. Mensen zijn meer betrokken met elkaars wel en wee in zowel positieve als negatieve zin. Sommige bewoners kunnen en willen niet in gesprek en kiezen ervoor om altijd een grote mond op te zetten.

Een bewonerscommissie kan veel goed doen. De deelnemers zijn, voor ons, het gezicht en aanspreekpunt van de wijk. Maar het gaat verder. Soms zien zij ook de problematiek in hun eigen wijk en kunnen dan een intermediair zijn. Wij leren van elkaar. Er zijn momenten dat ook wij wel eens moeten zuchten. Als de leden van een bewonerscommissie aangeven dat ‘iets al eerder is geprobeerd of mislukt is’. Maar wij blijven stimuleren: ‘Kom met ideeën. Sta voor je wijk’. De gemeente Ooststellingwerf kent ook de stadsproblematiek: drugsoverlast, laaggeletterdheid, geen respect voor elkaar of elkaars nationaliteit. Binnen onze organisaties en binnen de gemeente wordt dat benoemd en er wordt aan gewerkt. Met succesvolle projecten binnen de wijk(en).

Hondenpoepafvalbakken

Er zijn mooie initiatieven. Bewoners ergerden zich aan al de hondenpoep op straat en met name op de speelveldjes. Een bewonerscommissie is in gesprek gegaan met de gemeente. Dit heeft geresulteerd in het plaatsen van hondenpoepafvalbakken. Je kent ze wel, met daarin ook plastic zakjes waarmee je de poep kunt opruimen. Zaak is natuurlijk dat deze afvalbakken goed en regelmatig geleegd en gereinigd worden en de zakjes bijgevuld. Maar het werkt.

Opruimdag

Een mooi initiatief zijn de Opruimdagen. Geïnitieerd, al was het soms met een beetje pushen, door de bewoners zelf. Via flyers, een tekstje in de wijkkrant, de plaatselijke krant en vooral in gesprekken met de bewoners werd de Opruimdag in een wijk aangekondigd. Voor één dag worden er groencontainers door de gemeente geplaatst. Zo kunnen de bewoners makkelijk hun groenafval kwijt zonder te moeten rijden of stortkosten te betalen. Tot ons geluk zien wij bewoners niet alleen hun eigen tuinen onderhouden, maar wordt soms met man en macht ook de overwoekerde tuin ‘van de buurman’ omgetoverd tot een keurig tuintje. De sfeer is vaak heel gezellig. En opgeruimd staat netjes!

En wat doet Scala?

Scala probeert mensen te activeren en te enthousiasmeren. Natuurlijk, zij moeten het zelf doen en

de ideeën verder uitwerken, oppakken en met eigen plannen komen, maar dat duwtje in de rug van Carolina kan dan o zo belangrijk zijn. Scala ondersteunt onder andere bij het aanvragen van subsidies bij de gemeente, we helpen bij het maken van draaiboeken en helpen bij het organiseren van activiteiten.

‘De Moestuin’ viel in de prijzen.

Een goed geslaagd initiatief, een echt door buurtbewoners aangedragen project, is De Moestuin. In de betreffende wijk lagen twee grote braakliggende grasvelden. De buurtbewoners wilden er een moestuin van maken. Dat verzoek werd in het voorjaar van 2013 gehonoreerd.

De gemeente Ooststellingwerf stelt kosteloos een groot ongebruikt grasveld ter beschikking en bekostigde de omheining. De mensen, jong en oud, onderhouden niet alleen hun eigen tuintje; er wordt samen overlegd. De bewoners gaan naar buiten. Door de kinderen in de wijk erbij te betrekken ontstaat er ook nog een educatieve meerwaarde. Er zijn ook twee tuinen vrijgehouden voor de Voedselbank. Zo wordt er ook verse groenten en fruit geleverd. Binnenkort wordt er weer geoogst. Letterlijk en figuurlijk! Het is een gezellige ontmoetingsplaats geworden. Het project werd genomineerd voor ‘Groen Dichtbij, Icoonproject 2014’. Een topprestatie. Met het gewonnen bedrag van 5.500 euro wordt de felbegeerde waterpomp, voor watervoorziening van de moestuinen, aangeschaft. Op het verlanglijstje van de bewonerscommissie staan nu nog picknicktafels/bankjes. Het gaat ze vast lukken om dat te verwezenlijken, denken wij!

“Thús op de bank? Mesjokke”

Franke de Boer

Ik heb altijd met mijn handen gewerkt: in een stof-
feerderij, ik heb marmoleum en vloerbedekking
gelegd. In 2006 werkte ik in een fabriek waar een
pallet met PVC platen in elkaar klapte. In een
reflex heb ik er nog een balk onder gegooid. Het
ging mis. Ik heb alles bij elkaar geschreeuwd:
mijn voet was verbrijzeld. In het ziekenhuis werd
ik wakker uit de narcose. Ik zag een grote stellage
om mijn voet. Mijn enkel lag open en genas moei-
lijk. Als een klein kind moet je weer leren om op je
voeten staan. Revalideren, ik kan het woord niet
meer horen. ‘Franke de manke’, zo zie ik mijzelf
soms nog. Soms verplaatst mijn voet zich niet en
val ik. Daar houd ik onbewust altijd rekening mee.
Ik loop zijwaarts een trap op, als er een barbecue
is met de familie, dan mijd ik het vuur. Stel je voor
dat je valt.

Je moet je bed uit

Een half jaar lag ik op bed. Man, daar word je
gek van. Op de plaatselijke radio hoorde ik een
spotje over het kosteloos sporten bij Scala. Mijn
ziektekostenverzekering dekt maar een aantal
fysiotherapiebehandelingen, reden te meer om
te gaan. Dezelfde dag ben ik er naartoe gereden.
Daar moet je geen gras over laten groeien.
Zo kwam ik bij ‘Mannen in Beweging’. Met een
aantal kerels train je vier keer per week onder
begeleiding. Scala is zalig, schrijf dat maar op.
Je kunt er jezelf zijn, je traint, krijgt begeleiding,
en ja, je moet komen. Je moet je bed uit, ik kreeg

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: circa 170 euro per maand. Dat houdt Franke de Boer, na aftrek van vaste lasten, over om van te leven. Franke ‘recht door zee’, vertelt smakelijk zijn levensverhaal. Zonder medelijden te willen wekken, maar wel met soms een beetje heimwee naar vroeger, de festivals die hij bezocht. Van Lowlands en Pinkpop tot Reggaefestivals. Zonder een druppel alcohol. Nu bezoek ik Joppop. Dat vind ik leuker en betaalbaarder dan een kroeg waar Jan friemelt aan de vriendin van Piet.

mijn ritme terug. Mensen bloeien hier op. Ook
mensen ‘die niet in Nederland horen’, zoals ande-
ren zeggen. De medewerkers van Scala gaan in
gesprek. Eerst sport je, maar al snel weten ze je te
vinden. Na het sporten was ik kapot: maar duimen
omhoog!

Frustratie

In de acht jaar dat ik een handicap heb, heb ik wel
gewerkt. Ik verzweg vaak dat ik iets met mijn voet
heb, anders wordt je niet aangenomen. Maar toch
kwamen werkgevers er vlug achter: ik kan niet ver-
bergen dat ik sneller vermoeid ben. Vooral in de
koude wintermaanden sleep ik met mijn been.
Ik heb een tijd vier dagen per week voor Reax
gewerkt. Stickers op shampooflessen plakken, din-
gen in elkaar zetten. Eenvoudig werk wat niemand
wilde doen. Ik vond het geweldig. Het is fijn om
weer collega’s te hebben. Er werd bezuinigd en
hup, weg baan. Ik word gek van die ambtenarij.
Daar zit dan iemand die je vertelt dat het project
stopt. Drie boterhammen heeft zo’n man in zijn
broodtrommel. Als je echt werkt, heb je een stapel
van tien boterhammen en een kippenpoot bij je.
Ja, dat geldt ook voor jou met die boterhammetjes

in aluminiumfolie. En al die UWV- en sociale
dienstmedewerkers. Iedere keer is er een ander.
Ja, ik ben op dreuf, maar laat mij even. Het is frus-
tratie. Ik heb geknokt en knok nog steeds. Mijn
familie helpt mij er doorheen. Mijn ouders spreek
ik elke dag. Bij mijn zus heb ik een half jaar thuis
gewoond om te kunnen revalideren.
Soms wordt er geld over de balk gegooid. Ik heb
een lascursus mogen volgen. Alle cursisten slaag-
den met vlag en wimpel. Ook ik, al snapte ik niets
van de theorie. We leerden dikke materialen te
lassen. Vervolgens kreeg ik een baan als lasser
aangeboden met thermometers. Precisiewerk. Die
spatten uit elkaar. Weg baan. Wie wint er nu aan?

Thuis op de bank? Mesjokke!

Van thuis op de bank liggen word je stapel
mesjokke. De kat had het beter dan ik. Samen
aten we Brinta. Goedkoop en vult goed. Bij ‘Man-
nen in Beweging’, een Scala project, leerde ik
Jurgen (Dennen) kennen. Het idee ontstond om
Het 8ste Wonder op te starten. Jurgen is rustig. Hij
is een goede vriend. Een stevige kerel, wilde ik
zeggen. Maar door dat sporten en werken is hij
veel afgevallen. Het 8ste Wonder is een klussen-

dienst. Wij helpen mensen die weinig inkomen
hebben met allerlei dingen: een lamp vervangen,
een stopcontact verplaatsen, een tuin opknappen
of de schutting schilderen.

Scala hielp met subsidieaanvraag en met statuten

Het 8ste Wonder is een stichting en heeft verder
geen bemoeienis met de ‘Hulpdienst Mannen in
Beweging’ van Scala. Wel heeft Floris (Toeter,
Scala) Jurgen en mij geholpen bij de administra-
tieve rompslomp en risico’s die bij een bedrijfe
komen kijken. Daarom zijn we een stichting. Floris
heeft ook de subsidiestroom bekeken en onder-
zocht. Zo konden we starten. Het is mooi werk. Je
komt bij veel mensen thuis. Bij Indische en
Molukse mensen wordt er vaak een maaltijd voor
je gemaakt. Je eet mee. Hoe kleiner de huisjes,
hoe groter de gastvrijheid.

Mijn mooiste klussen zijn, achteraf, bij mijn vrien-
din. Zij belde voor hulp: Jurgen en ik zijn er samen
naartoe gegaan. Al vlug had ze een tweede hulp-
vraag. Daar heb ik meegeholpen. Ik had nooit
gedacht dat ik weer verliefd zou kunnen worden.
We lijken op elkaar: zijn met weinig tevreden. We
zien wel wat de toekomst brengt. Maar samen op
de bank met twee leuke jongens (haar zonen) om
je heen. Dat is zo mooi. Dat had je niet gedacht
hè, van Franke de manke die nooit kinderen wilde
en optimaal van het leven genoot!

“Het jonge kind verbindt onze organisaties”

Jenny Stuivenberg en Victor Felder

Om maar met de deur in huis te vallen: wij zijn blij met de betrokkenheid van de gemeente Ooststellingwerf betreffende VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie), buurtsportcoaches en klankbordgroep brede scholen. Deze gemeente verbindt instellingen. Inderdaad: door gelden ter beschikking te stellen maar ook, vooral, door op de hoogte te blijven van ontwikkelingen en door te beseffen dat gelukkige kinderen het verschil kunnen maken. Tussen Comperio en Scala zijn er warme banden. Samen realiseren we langlopende projecten. Projecten waarvan de resultaten getoetst worden. Ooststellingwerf investeerde als een van de eerste plattelandsgemeenten in 2003 in VVE. De begripd leesvaardigheid van leerlingen in groep 8 lag elf jaar geleden onder het landelijk gemiddelde. Nu is het niveau gemiddeld. Daar zijn wij blij mee.

Koffie?

Kinderen op jonge leeftijd al toetsen op taal- en leesvaardigheden. Wij weten dat soms de nekharren van ouders daarvan overeind gaan staan. Maar toetsen is misschien niet het goede woord. Met een VVE-project bieden wij peuters, kleuters en leerlingen uit de groepen 1 en 2 van de basisschool op een speelse manier een uitdagend lesprogramma aan. Door samen prentenboeken te bekijken en uitleg te geven, een kind te laten vertellen over zijn/haar omgeving, te luisteren naar andere kinderen, te knutselen, te zingen en voor te lezen, ontwikkelt een kind het taalgebruik. In het westen en het zuiden van het land wordt er ‘bloemrijk’ gesproken. Wij zijn hier letterlijk korter van stof. ‘Koffie?’, is bijvoorbeeld een vraag. ‘Heb je zin in in een kop koffie’, zegt letterlijk veel meer. Langere zinnen formuleren is niet per se beter, maar kinderen vergroten wel hun woordenschat. Wij spreken over een bos bloemen, een ‘boekje’ wordt minder vaak genoemd. Zo zijn er meerdere voorbeelden.

Victor Felder is directeur onderwijs van Stichting Comperio, een netwerk van 32 openbare basisscholen. Jenny Stuivenberg, Scala managementlid en eindverantwoordelijk voor de peuterspeelzalen, en de heer Felder komen elkaar regelmatig tegen. En daarmee doen we ze tekort: ze werken intens samen, delen ideeën en voelen elkaar aan. ‘In gesprek met Victor en Jenny’ betekent luisteren naar gedreven mensen met passie en vooral liefde voor het kind. Elk kind!

En de rugzakjes?

Die gaan in de Scala wasmachine!

Om de taal- en leesvaardigheid te vergroten werken wij binnen Scala en Comperio onder andere met het Piramide-programma. Er zijn verschillende thema’s voor een vast aantal weken. Dat kan ‘verkeer’ zijn, ‘eten en drinken’, ‘kleding’ of ‘wonen’. Bij het thema ‘wonen’ wordt er verteld over een flat, een vrijstaand huis. En ook worden er vragen gesteld. Waar zit de deurbel? Hoe ziet jouw kamer eruit? Kinderen kunnen van kartonnen dozen hun eigen droomhuis bouwen. Ouders zien deze als de kinderen van school gehaald worden. Het is toegankelijk en leuk. Voor de kinderen en voor de tutoren (de begeleiders van de VVE-projecten). Op de basisschool worden dezelfde thema’s behandeld als op de peuterspeelzaal, maar dan op een hoger niveau.

Ja, wij zijn blij met VVE. En wat dacht je van het zelfvertrouwen van de kinderen die misschien net iets meer aandacht nodig hebben. Door VVE hebben ze een voorsprong en durven ze makkelijker mee te praten. De genoemde samenwerking tussen instellingen zie je ook hier terug. De bibliotheek stelt rugzakjes met boekjes beschikbaar om thuis te kunnen lezen. Het is laagdrempelig. Zo laagdrempelig dat de rugzakjes, voor de overdracht naar een ander kind, gewoon in de wasmachine van Scala meedraaien.

Elk kind krijgt de mogelijkheid om te sporten

Door sportcoaches in te zetten bevorderen Scala en Comperio de sportactiviteiten in de buurt en op

scholen. Ook nu is er in samenwerking met de gemeente een vierjarenplan tot 2017 gemaakt. Comperio had al een sportleraar in dienst, net zoals dat Scala al een sportwerker had. Dat team is uitgebreid tot vijf professionele vakleerkrachten. Gymlessen op school zijn gepland. Een vakleerkracht zorgt voor afwisseling in de sporten, stemt de activiteiten af op leeftijd en bewegelijkheid van de kinderen. Maar ook wordt er een praktische planning gemaakt. Als groep 6 gymles heeft, en groep 6 van een andere basisschool daarna gebruik maakt van dezelfde gymzaal, dan hoeven de materialen niet verslept te worden.

In onze gemeente rouleren materialen ook nog eens. Zo hoeven we minder te investeren en hebben de kinderen de mogelijkheid om verschillende sporten te beoefenen. Onze buurtsportcoaches organiseren daadwerkelijk activiteiten in de buurt en moedigen kinderen aan om mee te sporten. Ook kunnen zij op een andere manier adviseren. Sporten kost geld: lidmaatschap, kleding, schoeisel. Daar is binnen een gezin niet altijd budget voor. De buurtsportcoach kan voor hen een aanvraag doen bij het Jeugdsportfonds. De contributie en eventuele sportkleding/-artikelen worden dan rechtstreeks door hen betaald. Ook verwijzen ze door naar sociale zaken voor een participatiebijdrage. De buurtsportcoaches zijn zo enthousiast! We zien ze tijdens de tussenuren op basisscholen. Ze enthousiasmeren de ‘pleinwacht’ om activiteiten te organiseren. Unihockey is populair. Dat is hockeyen met een lichte stick en dito bal. De kinderen zijn in beweging, op een veilige manier.

Elk kind zijn/haar eigen portfolio

Met alle samenwerkende instanties is er een kwartaaloverleg binnen de werkgroep LEJA (Lokale Educatieve Jeugdagenda). Iedereen denkt na over de toekomst. Natuurlijk zijn de financiële middelen onzeker. Maar als een project succesvol is, dan kunnen we dat samen weer ‘verkoppen’.

Op dit moment wordt er gekeken naar de mogelijkheid om een Kindcentrum te realiseren. Meer dan ooit willen de twee brede scholen, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek, jongeren-centrum ‘t Honk, het consultatiebureau en de bibliotheek integraal samenwerken. Daarbij kijken we echt naar het buitenland. In Scandinavië zijn ze al veel verder dan wij. In Zweden staat het kind centraal. Het heeft een eigen portfolio waarin staat wat hij/zij wil bereiken. Daarin wordt het kind gestimuleerd. Eén vestiging van Comperio werkt al op deze manier. En dat gaat verrassend goed.

Scandinavië: gedurende de hele dag activiteiten

In Scandinavische landen is het vaak zo dat beide ouders werken. Er is daar geen aversie meer tegen continue roosters. Ook in onze omgeving went men eraan. Door de economische omstandigheden moeten mensen meer reizen voor hun werk. Of beide ouders hebben een (deeltijd)baan.

Wij zijn ervan overtuigd dat we dagprogramma’s voor kinderen verder kunnen uitwerken. School, ontspanning en sportieve activiteiten lopen steeds vaker in elkaar over. Dat is een mooie ontwikkeling. Er is waardering voor elkaars werk binnen deze gemeente. En onze kinderen: zij zijn de bindende factor. Nu en daardoor ook als ze ouder zijn. Ze groeien met elkaar op!

“Pas als jij alles op de rit hebt, dan laat ik je gaan”

Kevin de Vries

Ik heb een afgeronde VMBO-opleiding elektrotechniek. Door de zenuwuitval moest ik stoppen met mijn MBO-opleiding. Wel had ik ondertussen werkervaring bij verschillende bedrijven. In deze tijd wordt er voornamelijk gewerkt met tijdelijke contracten. Dat is vervelend. Het is een onzekere situatie en je voelt je nooit ergens thuis. Voordat ik in het ziekenhuis belandde zou ik een vast contract krijgen. Het liep anders. En nu? In september start ik met de opleiding Sociaal Cultureel Werk. Vijf volle dagen per week, drie jaar lang ga ik weer naar school. Met een bijbaan voor tien uur per week, net zoals nu. Er moet geld binnenkomen. Ik blijf, in ieder geval voorlopig, thuiswonen. Pas als jij alles op de rit hebt, dan laat ik je gaan, zegt zijn moeder. En ze meent het: zij die jarenlang de rol van zowel vader als moeder vervulde. Soms moe, teleurgesteld en zelf ook tobkend met haar gezondheid. Soms tegen wil en dank. Maar ze is er!

De regels

Als twaalfjarige maakte ik gebruik van de computers in het Internetcafé van De Kompaan. Thuis had ik geen computer ter beschikking. Vanaf mijn zeventiende bezoek ik regelmatig de Jongerensoos. Deze is drie middagen per week en op woensdag- en vrijdagavond geopend. Woensdagavond is er filmavond. Er wordt gevoted (gestemd) over de film die we van Ziggo huren. Er zijn avon-

Twintig is Kevin, als hij 's ochtends wakker wordt en een vreemde tinteling in zijn benen voelt. Hij heeft geen gevoel meer in zijn borst en zijn lip hangt naar beneden. Kevin roept om zijn moeder. Zij onderneemt direct actie. Na opname in het ziekenhuis in Drachten wordt hij overgebracht naar het UMCG in Groningen. In zijn blaas zit 1,6 liter vocht. Hij heeft evenwichtstoornissen en het lopen gaat moeizaam. Je zult niet vlug de oude worden, zeggen zijn artsen. Ik ga het redden, zegt de twintigjarige. Wat wankel staat hij na een tijdje weer naast zijn bed, met een rollator maakt hij zijn eerste stappen. Ook vrienden van het JOP, het jongeren centrum van Scala, komen langs. JOP: de plek waar hij al drie jaar een betrokken vrijwilliger is en een coördinerende rol heeft binnen de Jongerensoos. Drie weken later gaat Kevin naar huis. Weg van het ziekenhuis. Met een doel voor ogen.

den dat er veel meiden zijn, dan delven we het onderspit en kijken we een romantische film. En als Ria (Scala jongerenwerkster) er is, dan kunnen we wel inpakken. Zij is eerlijk en direct. Jelle (Scala jongerenwerker) ziet net iets vaker wat door de vingers. Maar eerlijk is eerlijk: Ria staat haar mannetje. Vrijdagavond spelen we tafelvoetbal, tafeltennis, een spel op de gameconsole of we hangen op een bank bij te praten. Geen drank, geen (soft)drugs. Dat zijn de regels.

De gemeente?

Teveel voorgeprogrammeerd

Als je hier vaker komt, dan is er meestal wel iets waar je mee kunt helpen. Je kunt munten verkopen, de ID-kaarten van jongeren controleren en stempels aan betalende leden geven. Ongemerkt bijna krijg je kansen. Zo drukte Henk (Dekker) mij een request folder van de gemeente Oosterwolde in de handen. Via mailverkeer kun je als jongere aangeven wat je

mist binnen de gemeente. Het viel mij meteen op dat veel vragen al voorgeprogrammeerd waren: meerkeuze vragen. Vind je dat er meer voor jongeren moet worden georganiseerd, is een vraag die je beantwoordt met ja of nee. Vervolgens worden er diverse mogelijkheden genoemd. Maar er is geen ruimte voor eigen ideeën.

Vooroordelen

Eigenwijs met wilskracht, zegt Henk soms over mij. Door hem heb ik deelgenomen aan een chatsessie van de gemeente Ooststellingwerf. Zeven tot twaalf jongeren gaan met elkaar in gesprek. Met een wachtwoord kun je op je computer inloggen en mee chatten. Anderen kunnen mee lezen, niet meediscussiëren. Over JOP, de Scala Jongerensoos, waren nog wel wat vooroordelen. 'Kansarme jongeren', hoorde ik. 'Opstootjes'. Het werd een aardige discussie. Natuurlijk is er tijdens een soosbijeenkomst wel eens een heftige woorden-

wisseling. En als we daar onderling niet uitkomen, dan grijpt de jongerenwerker in. 'Wegwezen of we bellen de politie'. Dat laatste is, zover ik het weet, nog nooit gebeurd. 'Kom kijken', schreef ik tijdens de chatsessie. En echt, ze kwamen. Leuke mensen. Henk Dekker, leidinggevende Sociaal Cultureel Werk, Scala, en een wethouder volgden de chat vanuit het gemeentehuis. Ik kreeg complimenten, een schouderklopje.

Je gaat van mij horen

Bij de soos ontstaan meer ideeën. Onbekende bandjes krijgen de kans om op te treden. Dat zijn ook bandjes uit de nabije dorpjes. En zij brengen weer fans mee. Een jongerenwerkster organiseerde een jamsessie. Nu al een traditie: de laatste vrijdag van de maand. We gaan met jongeren een weekend weg. Daarvoor vormen we een bestuur dat alles moet regelen. Naar de Bonte Wever, samen schaatsen of zwemmen. Hier heb ik vrienden gemaakt. Hier ben ik vrijwilliger geworden. Dit motiveert mij de opleiding pedagogisch medewerker te volgen. Mijn moeder gelooft weer in mij. Met mijn broer gaat het goed. En hoe ik het ga doen? Je zult van mij horen. Ik ken het leven en zal dat ook bij andere jongeren gaan herkennen. Maar eerst die studiejaren door. Als bejaarde tussen de jonkies!

“Na een intake mocht ik de intensieve opleiding voor buurtbemiddelaar volgen”

Ankie van Dijk

Eind 2011 verloor ik mijn baan in Groningen. Zo is het. 's Ochtends om 06.30 uur vertrok ik uit huis, haalde een collega in Drachten op en was rond 18.00 uur weer thuis. Ik werkte in een mannenwereld; een ICT bedrijf. Overname op overname volgde. Dat is schakelen. Maar ons team bleef optimistisch doorwerken. Ik vind werken niet alleen fijn, het heeft ook een sociale functie. Voor mij is het zo, dat mijn wereld kleiner werd doordat ik thuis was. Ik heb de zorg voor onze dochter van acht. De twee andere kinderen zijn volwassen. En natuurlijk kun je overal hand- en spandiensten verrichten. Dat deed ik ook. Op school, bij verenigingen, in de wijk. Maar ik wil weer ritme en mijn kennis en kunde uitbouwen.

Iets kleins kan uitgroeien tot iets groots

Ik hoorde over de buurtbemiddelaars die ze bij Scala zochten. Meteen ben ik op de fiets gestapt. Na een intakegesprek mocht ik de intensieve opleiding voor buurtbemiddelaar volgen. We leren luisteren, doorvragen en kijken. Er waren rollenspellen. Dat vond ik lastig, alsof ik in een toneelstuk speelde. Scala wil graag verschillende mensen, die gevoel hebben bij degene die een klacht of overlast meldt, opleiden tot buurtbemiddelaar. Dat kunnen diverse klachten zijn: van een buurman die lawaai overlast veroorzaakt en veel rommel in de wijk tot parkeerproblemen. Samen met een collega gaan we in gesprek. Eerst met degene die de aanvraag tot bemiddeling doet,

Er zijn van die mensen, die meteen dicht bij je mogen komen. Die een arm om je heen kunnen slaan zonder dat het vervelend voelt. Maar die je ook kunnen aanspreken op je gedrag zonder dat het bedreigend voelt. Ankie van Dijk, vrijwilliger buurtbemiddeling bij Scala is zo iemand.

daarna met degene met wie het conflict is. Vervolgens samen. Mensen willen uiteindelijk wel praten. Soms bellen we tien keer aan voordat er open gedaan wordt. En soms is een klein meningsverschil uitgroeid tot een conflict. Sommige mensen zijn verbaal sterk en kunnen anderen overbluffen. Daar houd je rekening mee. Wij maken een dossier, kunnen eventueel doorverwijzen naar een hulpverlenende instantie. Nadat een conflict is opgelost, nemen we een aantal weken later contact op. 'Hoe gaat het nu?'

Verschillende culturen

Ik ben geïnteresseerd in verschillende culturen. 27 jaar geleden leerde ik de vader van mijn kinderen kennen. Een getinte man. In het dorp waar ik opgroeide zaten de mensen achterstevoren op de fiets. Ik denk dat onze kinderen het geluk hebben om uit twee culturen mooie dingen te kunnen halen. 'Er voor elkaar zijn als familie', is belangrijk. Maar ook je moeten aanpassen aan Nederlandse gewoonten en gebruiken zonder jezelf te verloochenen. Het is balanceren.

Scala workshop 'Techniek voor meiden'

Naast buurtbemiddelaar ben ik bij Scala nu ook betrokken bij het opzetten van de workshops 'Techniek voor meiden tussen de tien en twaalf

jaar'. Hoe maak je zelf je fietsverlichting? Hoe verwissel je een fietsband? Voor degene die de uitdaging aan wil gaan mag dat ook een auto-band zijn. Ik vind het mooi dat tieners zelf met hun handen kunnen werken. Het geeft ze zelfvertrouwen, maakt ze onafhankelijk en het bespaart geld. Mijn ouders hadden een garagebedrijf. 'Dus' mocht ik als tienjarige crossen in een auto-tje in het weiland. Ik timmerde dierenhokken en heb geleerd stopcontacten te verleggen. Dat wil ik graag doorgeven. We kunnen in een later stadium ook volwassenen leren om de olie te peilen, een koplamp te verwisselen.

Koffie schenken bij het verpleeghuis

Ja, en dan mag je op de foto voor dit artikel. Jullie kozen voor deze omgeving. Een keer per drie weken assisteer ik, op zondagmiddag, bij verpleeghuis Rikkingahof in Oosterwolde. We schenken koffie, maken een praatje en verzorgen een broodmaaltijd. En ja, dat geeft ook voldoening.

Sociaal spreekuur

Als vrijwilliger zijn er binnen Scala genoeg mogelijkheden om je in te kunnen zetten. Ik heb decennia als administratief medewerker gewerkt. Ik weet hoe je een balans moet maken, wat de belasting van je vraagt en hoe je je belastingformulier moet invullen.

Daar kan ik bezoekers van het sociaal spreekuur meehelpen. Het is best lastig om je financiële huishouding aan iemand te laten zien. Ik oordeel niet. Ook niet als mensen schulden hebben gemaakt.

Ook zware dagen

Natuurlijk is het niet altijd rozengeur en maneschijn. Ook voor mij niet. Je moet zelf ook teleurstellingen verwerken. Soms leef ik met de dag. Nu heb ik nog een WW-uitkering. Straks ben ik bijstandsmoeder. Daar kies ik niet voor. We kunnen niet zonder vrijwilligers! Ik blijf mij inzetten voor anderen. Maar een vaste, verzorgende baan? Collega's? Het zou een lot uit de loterij zijn. Je wilt wat...? Een oproep in het magazine doen? Graag!

EEN BAAN VOOR ANKIE?

Wie oh wie wil er een kennismakingsgesprek met deze Scala vrijwilliger om te kijken of er binnen uw bedrijf of instelling een (betaalde) baan voor haar is. Als receptioniste, (post)bezorger, gastvrouw en doorpakster in uw bedrijfskantine? Administratief mag natuurlijk ook. Zij is warm, gedreven, kijkt niet op een uurtje meer. En wil graag aan de slag. Ankie is 51 en heeft nog tenminste vijftien jaar te gaan. Met plezier.

“Twee keer per jaar krijgen wij de naschoolse activiteitenkalender mee naar huis”

Kevin Zantinga

Geef Kevin Zantinga een ongelimiteerd budget en op de ‘naschoolse activiteiten strippenkaart’ worden de activiteiten uitgebreid met een weekend CenterParcs voor alle kinderen en wordt de dierentuin in Emmen bezocht. Met z’n allen in de bus! Daarnaast wordt er een speeltoestel op het schoolplein gebouwd met twee glijbanen. Een van die twee glijbanen komt uit in het (overdekte) zwembad. En verder nog graag een kunstijsbaan om te schaatsen, met speciale lessen in ijshockey. Want Heerenveen is nog wel een eindje rijden. En vooruit: graag nog een schommel en een wipwap.

Kevin veeleisend? Nee, helemaal niet. Hij vermaakt zich zeker zo goed met een bal. ‘Jstikkertje spelen’, waarbij de tikker met een bal de medespelers moet aftikken die vervolgens bevroren moeten blijven stilstaan, is favoriet. Kevin: Je kunt je vriendjes weer bevrijden door ze aan te tikken, maar het is belangrijk dat je dat op het goede moment doet en een strategie bedenkt om zelf niet afgetikt te worden. Negen jaar! Doordacht maar hartelijk en met glim-oogjes vertelt hij zijn verhaal.

Oh ja, ik ken jou van unihockey

Op school gaat het goed. Mijn leukste vak? Gym! Minder leuk vind ik rekenen. Ik ben redelijk sportief. Ik zit op judo. ‘In een stoeigevecht leer je hoe je iemand kunt laten zien dat je hem niet meer leuk vindt’. Twee keer per jaar krijgen wij de naschoolse activiteitenkalender (van Scala) mee naar huis. Voordat ik deze aan mama geef heb ik wel stiekem gekeken en met mijn aller-allerbeste vriend Jermaine overlegd aan welke activiteit we mee willen doen.

Mijn broertje Ryan en ik mogen alle twee een activiteit uitzoeken. Ik heb al meegedaan aan unihockey. Een aantal weken achter elkaar speel je dan hockey. Marleen Reenders, Buurtsportcoach van Scala, begeleidt dat. Zij is hartstikke leuk en kan alles goed uitleggen. En als iemand het te moeilijk vindt, dan legt zij het altijd nog een keer

uit. Soms kom ik later iemand tegen en dan denk ik ‘Oh ja, ik ken jou van unihockey’. Dat is leuk. Ik heb ook meegedaan aan speksteen beeldhouwen en een broedkastje voor een koolmeesje gebouwd en een pindaketting voor de vogels geregen. En er was een survivalmiddag in de gymzaal. We mochten op het klimrek klimmen, met de touwen slingeren en van touwen was een loopbrug met mat gemaakt.

Net te oud of te jong

Het enige wat ik niet zo leuk vindt, is dat de activiteiten op leeftijd gaan. Soms is er iets wat ik wil, maar dan ben ik net te oud of te jong. Zal ik nog even vertellen wat ik later wil worden? Politieagent. Zo krijg ik de kans om op tv te komen bij ‘Stop politie’. Ik rijd dan motor of bestuur de helikopter. Bij meldingen rijd ik meteen naar het ongeval toe of ga op zoek naar de dader. Als mensen te hard rijden geef ik ze meestal eerst een waarschuwing en daarna een bon. Mama rijdt niet vaak te hard, te zacht juist. Papa rijdt wel vaak te hard. Ik zou hem wel een bon geven als hij veel te hard rijdt.

Verliefd

Ik ben verliefd op Desiré. Zij is het tweelingzusje van Jermaine. Dat is wel makkelijk. Als Jermaine en Desiré jarig zijn, dan moet ik dus twee cadeautjes uitzoeken. Maar als ik jarig ben dan krijg ik van hen twee cadeautjes. Gaaf ja.

“Niemand kiest bewust voor een verslaving”

Nicole Landsbergen en Meino Draaistra

Bemoeizorg

Nicole (verpleegkundige Factteam Verslavingszorg Noord Nederland) en Meino (sociaal psychiatrisch verpleegkundige Factteam GGZ Friesland) werken intensief samen met de maatschappelijk werkers van Scala en met de partners van het Sociaal Team om cliënten die eigenlijk zorg nodig hebben, maar dit niet (h)erkennen, toch een helpende hand te bieden. Bij ‘Bemoeizorg’ wordt ongevraagd en soms ongewild, contact gezocht met mensen om hen steun te kunnen geven.

De drempel bij De Kompaan, het pand van Scala is laag; mensen kunnen hier met hun vragen terecht. Door te luisteren, door te vragen, soms door letterlijk te kijken naar wat er achter de voordeur gebeurt of in ieder geval door te weten wat er zich thuis afspeelt, signaleert Scala en wordt een situatie in kaart gebracht. Een bezoeker of cliënt kan aangeven dat hij geldzorgen heeft, bijvoorbeeld door een gokverslaving. Iemand kan te veel drinken en daardoor agressief gedrag vertonen. Of psychische klachten spelen een rol.

Als bemoeizorgers bemoeien wij ons letterlijk met deze mensen. We zorgen dat we (weer) contact krijgen, een relatie opbouwen. We proberen er achter te komen wat er aan de hand is. Aan bemoeizorg, een mogelijk voortraject voor een behandelplan, worden voorwaarden gesteld door VNN en GGZ. Samen met de cliënt kijkt Scala naar de mogelijkheden. VNN en de GGZ en Scala krijgen, doorverwijzingen van huisartsen, politie of woningbouwverenigingen.

Dit maakt een verschil

VNN en GGZ Friesland hebben een eigen werkplek binnen De Kompaan in Oosterwolde. Dat

Onze samenleving stelt steeds hogere eisen aan haar burgers; een groeiend aantal mensen kan niet meer voldoen aan wat de maatschappij vraagt en raakt de weg (volledig) kwijt. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om een combinatie van psychische problemen, verslaving of dreigende huisuitzetting. Mensen met meervoudige problemen hebben vaak ondersteuning van verschillende instanties nodig. Daarom is het belangrijk gesignaleerde problemen te bespreken en ondersteuning van mensen op elkaar af te stemmen.

werkt goed, de lijnen zijn zo mogelijk nog korter, een ieder geeft zijn visie op een probleem, en het scheelt reistijd. Bij Scala is er elke dag een inloopspreekuur. Iemand die een (hulp)vraag heeft kan daardoor sneller geïntroduceerd worden bij Nicole of Meino.

Privacy

Tussen de drie organisaties zijn er onderling ook ‘koude’ contacten via bijvoorbeeld de e-mail. Scala kan een korte, uit privacyoverwegingen anonieme, profielschets maken van een cliënt. Wij bekijken een dergelijke casus objectief. Kan Scala het alleen redden, of heeft onze expertise een meerwaarde? Na het doornemen van een dergelijke casus hebben we overleg.

Wij zoeken contact

Ook in het Sociaal Team werken we samen. In het Sociaal Team wordt een netwerkvraag gesteld als we de zorg voor iemand opnemen, maar we niet weten of er al andere zorg is, dan wordt de zogenoemde netwerkvraag gesteld. ‘Wie kent hem/haar’, ‘zijn er al acties ondernomen en zo ja welke’. Als blijkt dat er onvoldoende contact is met een burger, dan willen we een voet tussen de deur hebben, we zoeken contact. Door in gesprek te gaan, te bellen of een briefje door de brievenbus te gooien met de vraag contact met ons op te nemen. Meino: twee weken geleden

zag ik op zaterdag, al fietsend, een cliënt in tegengestelde richting tegemoetkomen. Dan grijp je je kans en begin je een gesprek. Vaak zijn dat ontwapende ontmoetingen. Al is het ook weer niet zo dat ik in mijn vrije tijd bewust op zoek ben naar moeilijk bereikbare cliënten.

Soms is een cliënt zoek: maar we vinden hem of haar!

Er zijn zorgmijders: om financiële redenen, of omdat ze niet willen veranderen. Soms is een cliënt zoek, gewoon verdwenen. Dan gaan we samen op zoek en schakelen verschillende kanalen in. We puzzelen en zoeken net zo lang tot we hem/haar vinden. Is de cliënt verhuisd? Vertrokken? In de gevangenis? Leeft hij/zij op straat of bij ‘een vriend’. Nicole: je weet waar te beginnen. Maar soms ben je net Sherlock Holmes. Met plezier.

Wij geven (bijna) nooit op

Vanzelfsprekend moeten wij ook wel eens zuchten. Je moet een lange adem hebben. Stabiliteit creëren, zorgen dat een cliënt zich in zijn/haar omgeving kan handhaven. Verslaving of het hebben van psychische problemen is geen kwestie van ‘eigen schuld’. Niemand kiest er bewust voor. Verslaving en psychiatrische problemen komen voor op alle niveaus van de samenleving. Samen werken wij aan bewustwording en herkenning van het probleem, ook

binnen onze gemeente. We hebben niet de illusie dat we elke cliënt/patiënt kunnen helpen. Wij stellen grenzen. Duidelijke grenzen. Maar opgeven? Niet snel!

De regie over het eigen leven houden

Soms zorgt ondersteuning bij dagelijkse activiteiten voor de eerste stappen naar stabiliteit. Gezonder leven, geen schulden, een dagtaak bij een zorgboerderij, een kringloopwinkel of bomen hakken. Een mogelijk begin. Bemoeizorg houdt op als iemand echt niet wil, maar toch voldoende kan functioneren binnen een samenleving. Bemoeizorg stopt ook als iemand het (reguliere) hulpcircuut ingaat. Dan hebben we ook een doel bereikt. We zien mensen oprabbelen en weer een plek vinden in de maatschappij. En terugvallen, ook dat ja. Uiteindelijk houdt de cliënt de regie over zijn eigen leven.

De visies van Scala, VNN en GGZ Friesland

Alle organisaties proberen mensen met een verslaving of psychische aandoening en hun naasten meer kwaliteit van leven te bieden. Er wordt gezocht naar structuur voor cliënten. Als zorginstellingen werken wij intensief samen. Er wordt vastgehouden aan de veerkracht van de patiënten/cliënten en van de professionals.

‘Zelf weer de regie over jouw leven/herstelproces te krijgen’, dat is wat er gezamenlijk gerealiseerd moet worden. Ook omdat dat belangrijk is voor een leefbare omgeving van de cliënt. Dat betekent niet perse vrij van verslaving of psychisch lijden zijn, maar er wel zo goed mogelijk mee om kunnen gaan.

A man in a dark blue suit and tie, identified as Harry Oosterman, is seated at a desk. He has his hands clasped in front of him and is looking towards the camera with a slight smile. Behind him is a framed painting of a street scene with figures. The background is a plain white wall.

“Scala weet wat er leeft”

Harry Oosterman, burgemeester Ooststellingwerf

“De naam Scala past goed bij deze veelzijdige organisatie. Die veelzijdigheid komt tot uiting in de verscheidenheid aan activiteiten die worden aangeboden. Door de kleinschalige aanpak weten de medewerkers van Scala wat er leeft. Ze kennen de mensen. En dat is belangrijk, want welzijn gaat om de verbinding tussen inwoners, woningbouwverenigingen, scholen, politie, kinderopvang en gemeente.

Ik ben trots op de projecten waar Scala mee bezig is. Denk bijvoorbeeld aan de Vroeg- en Voorschoolse Educatie. De jeugd in Ooststellingwerf krijgt zo alle kansen om zich goed te kunnen ontwikkelen. We zien goede resultaten van dit project. Bovendien is de samenwerking prettig. Een ander mooi project is dat van de buurtbemiddeling. Ook hier levert de laagdrempelige manier prachtige uitkomsten op.

Kortom, Scala is een waardevolle organisatie binnen onze gemeente, waarmee we met veel plezier samen werken.”

Harry Oosterman, Burgemeester Ooststellingwerf

COLOFON

© 2015

Deze uitgave is tot stand gekomen ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van Stichting Scala, Welzijnswerk Ooststellingwerf. www.scala-welzijn.nl

Interviews & coördinatie

Simone Derksen, www.derksencommunicatie.nl

Opmaak & realisatie

Marloes Brokers, www.mooilucht.nl

Fotografie

Cees van Alten, www.ceesvanalten.com

Stichting Scala

Maskampweg 3-5, 8431 GB Oosterwolde

Postbus 8, 8430 AA Oosterwolde

t 0516 - 56 72 20

e info@scala-welzijn.nl

i www.scala-welzijn.nl

